

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : اخلاق (۲)		رشته : علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۳۰ / ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه شیوه ی سالی واحدی (روزانه) و نیم سالی واحدی (بزرگسالان)		تاریخ امتحان : ۱۳۹۱/۱۰/۲۴		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت نیمسال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح سوالات			
بارم	صفحه : یک			
۱	اگر عیبی را که در شخص وجود دارد، پشت سرش به او نسبت دهند، غیبت او را کرده اند؛ ولی اگر عیب و نقصی را که در او وجود ندارد، به او نسبت دهند، بهتان زده اند.			
۲	غیبت از خوبان و صالحان ۲۵/ عمررا کوتاه می کند- گرفتاری های بسیارپیش می آورد-انسان را از خوبی های دنیا و آخرت محروم می سازد. ۷۵/			
۳	یعنی شخص با باز گفتن عیب دیگری، قصد کاستن از وجهه و شخصیت او را داشته باشد؛ پس اگر باز گفتن عیب، برای در مان و بر طرف کردن آن باشد، مثل آن که انسان، حالات مریضی را به پزشک بگوید، چون قصد انتقاص را ندارد، رفتار او غیبت بشمار نمی آید. ۱/۵			
۴	رضایت یا عدم رضایت انسان از این که عیوب او گفته شود، هیچ نقشی در اصل غیبت نداشته، حرمت و گناه غیبت را بر طرف نمی کند.راضی بودن کسی که از او غیبت می شود، موجب جواز غیبت نمی شود.			
۵	اگر کسی متجاهر به گناهی است، در غیاب او، فقط می توان همان گناه را باز گفت، متجاهر بودن شخص به گناه خاص، مجوزی برای بیان تمام عیوب و نقایص او نیست.			
۶	گاه انسان تصمیم می گیرد کار خیری از طاعات و عبادات را برای تقرب به پروردگار انجام دهد؛ اما در همین تصمیم به دلیل وجود خللی، سستی می کند؛ از این رو صادق نیست؛ البته سرچشمه این تزلزل و تردید چیزی جز خواهش های نفسانی نیست. در این حالت او به دروغ در عزم دچار شده است.			
۷	فقیهان به ظاهر رفتار نظر داشته، در تکاپو برای یافتن احکام رفتار گوناگون بشر هستند؛ در حالی که دانشمندان اخلاق به باطن عمل نظر داشته و به زوایای درونی عمل پرداخته اند.			
۸	زیرا چنان چه خبر او با واقعیت مطابقت کند مشکلی پیش نمی آید؛ اما اگر با واقعیت مطابقت نکند، مرتکب عملی حرام شده و مستحق مجازات است؛ بنابر این، عقل انسان، چنان چه یکی از دو احتمال خبر دادن را حرام بداند، به حکم لزوم دفع ضرر محتمل، آن را جایز نمی شمارد؛ به طور مثال اگر دو کاسه وجود داشته باشد که در یکی سمی مهلک، و در دیگری آب گوارا باشد، اما انسان نداند کدام زهر و کدام آب گوارا است، به حکم عقل خویش، از هر دو پرهیز می کند. ۱/۵			
۹	توریه سخن دو پهلو گفتن است. کلامی که از آن دو معنا فهمیده شود؛ یکی معنای ظاهر و آشکار که ذهن شنونده به سرعت به آن منتقل می شود، و دیگری معنای نهایی و نا پیدا که مقصود اصلی گوینده است و ذهن شنونده به آن منتقل نمی شود.			
۱۰	گاهی انسان از دروغ بودن گفتار خود آگاهی کامل دارد و برای آن، خدا را نیز گواه می آورد که مرتکب سوگند دروغ، که گناهی بزرگ می باشد شده است. ۱/۵			
۱۱	یکی دروغ ۲۵/ و دیگری غیبت ۲۵/؛ زیرا مطلب نسبت داده شده غیر واقعی است و در غیاب شخص هم ابراز شده است. ۱/۵			
۱۲	کسی که به دیگری بهتان می زند، از مکر الهی مصون و سالم نمی ماند و سر انجام رسوا می شود؛ چرا که خداوند آبروی مومن را حفظ می کند و او را از آسیب بهتان دیگران می رهااند.			
۱۳	مراء در لغت به معنای پیکار کردن و جنگیدن و نزد دانشمندان اخلاق عبارت است از خرده گیری و اشکال گرفتن از کلام دیگران، برای این که نقص کلام آن ها آشکار شود.			
۱۴	هر گاه انسان با دانشمندی مراء کند، وی پی می برد که آن فرد در جستجوی علم نیست و دانش خویش را عرضه نمی کند و اگر با جاهل مراء کند، جاهل او را خوار و پست می سازد؛ پس انسان در هر دو صورت باید از این عمل پرهیزد.			
۱۵	سرزنش بلا دیده می تواند ابزار مناسبی برای تحصیل خواسته حسود باشد. حسود در صدد از میان بردن شأن و منزلت کسی است که به او حسادت می ورزد و با سرزنش او نزد دیگران می کوشد تا به خواسته خویش دست یابد.			
۱۶	خرد بشر بدون نیاز به هیچ راهنمایی، ستم و تجاوز به حقوق دیگران را زشت و نا زیبا، و ستمگر و متجاوز را مستحق عقاب می داند و صد البته که استهزا و سخریه از مصادیق روشن ستم و تجاوز است؛ از این رو، زشتی استهزا و سخریه نزد عقل، امری قطعی به شمار می رود. (۱) شرع نیز به حکم « ملازمه » احکام عقل و شرع، ظلم و تعدی در حق دیگران را حرام شمرده، ظالم را مستحق عقاب می داند. ۱/۵			
۱۷	تقلید گفتار، کردار یا صفتی از صفاتی یا نقصی از نقایص دیگری، برای خندانن مردم، استهزا نامیده می شود. ۱/۵			
۱۸	آن گاه که سخن چینی، نزد کسی انجام شود که از او بیم زیان و آزار است، سعایت نامیده می شود؛ مانند سعایت نزد پادشاهان و بزرگان که از آنان، ترس زندان، تبعید و قتل وجود دارد.			

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه		ساعت شروع : ۸/۳۰ صبح	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : اخلاق (۲)
تاریخ امتحان : ۱۳۹۱/۱۰/۲۴		سال سوم آموزش متوسطه شیوه ی سالی واحدی (روزانه) و نیم سالی واحدی (بزرگسالان)		
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت نیمسال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱		
ردیف	راهنمای تصحیح سؤالات			
بارم	صفحه : ۲			
۱	۱- او را تصدیق نکند ۲- او را از این کار باز دارد ۳- از او ابراز تنفر کند ۴- به شخصی که مطلب از او نقل شده ، گمان بد نبرد ۵- گفتار سخن چین ، او را به تحقیق و تجسس در باره شخصی که از او نقل شده وا ندارد ۶- خودش مرتکب کاری که دیگران را از آن نهی می کند نشود. (ذکر ۴ مورد)			
۱	۱- عذاب قبر ۲- مسخ در محشر ۳- محروم شدن از بهشت ۴- عذاب آخرت			
۲۰	جمع نمرات			
	موفق باشید			